

บทที่ 4

การเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรม¹

ในการเขียนรายงานหรือผลงานทางวิชาการผู้เขียนจำเป็นต้องใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ บทความจากวารสาร บทความจากหนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต ฉะนั้นการเขียน การอ้างอิง และบรรณานุกรมจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการเขียนรายงานหรือผลงานทางวิชาการที่จะต้องศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้อ่านให้ทราบว่ารายงานหรือผลงานทางวิชาการที่จัดทำขึ้นนั้นเป็นผลงานที่ได้ผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและมีหลักฐาน อีกทั้งยังเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของผลงาน และยังช่วยให้ผู้อ่านตรวจสอบหรือติดตามศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจได้เป็นการแสดงถึงความมีจริยธรรมตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของเจ้าของผลงาน

ความหมายของการอ้างอิง

การอ้างอิง คือ การบอกถึงแหล่งที่มาของข้อมูลหรือข้อความที่ใช้อ้างอิงและนำมาอ้างอิงในส่วนเฉพาะเนื้อหาของรายงานหรือผลงานทางวิชาการตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทสุดท้าย อาจเขียนหรือพิมพ์ไว้ตรงส่วนล่างของหน้าเนื้อหา หรือแทรกปะปนประกอบกันไปในเนื้อหา หรืออธิบายขยายความเพิ่มเติมแล้วรวบรวมรายการอ้างอิงทั้งหมดไว้ท้ายบทหรือท้ายเล่มก็ได้ (ชัยเลิศ ปริสุทริกุล, 2549, 213)

¹ พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ, วิเชียร มั่นแหล่ง, งามเพ็ญ ยาวงษ์ และพัชรินทร์ แซ่เจียง. สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า. (นครศรีธรรมราช : หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2551) หน้า 157-177.

หลักการในการเขียนอ้างอิง

การอ้างอิงผลงานของผู้อื่นต้องพิจารณาถึงแหล่งที่มาของเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่อ้างอิงควรเป็นเนื้อหาที่เป็นต้นฉบับหรือเป็นแหล่งปฐมภูมิ มิใช่เนื้อหาที่คัดลอกต่อ ๆ กันมา เพราะอาจมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากเดิมได้ อีกทั้งควรหลีกเลี่ยงเนื้อหาที่ไม่ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ เพราะอาจทำให้การติดตามรายการเอกสารหรือเนื้อหานั้น ๆ เป็นไปได้ยาก

รูปแบบในการเขียนอ้างอิง

ในการเขียนรายงานหรือผลงานทางวิชาการสามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ จะต้องมีการอ้างอิงในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตลอดทั้งเล่ม ไม่ควรใช้การอ้างอิงหลาย ๆ แบบปะปนกันในรายงานหรือผลงานทางวิชาการเล่มเดียวกัน ซึ่งรูปแบบการเขียนอ้างอิงที่นิยมเขียนมี 2 รูปแบบ คือ การอ้างอิงแบบเชิงบรรณและการอ้างอิงแบบนามปี

1. การอ้างอิงแบบเชิงบรรณ

การอ้างอิงแบบเชิงบรรณ (citation note) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของเนื้อหาหรือข้อความที่นำมาอ้าง โดยการใส่หมายเลขกำกับไว้ท้ายคำและแจ้งรายละเอียดของแหล่งที่มาของเนื้อหาหรือข้อความไว้ส่วนล่างของแต่ละหน้า ซึ่งเป็นการอ้างอิงแบบที่แยกออกมาจากเนื้อหา ทั้งนี้ ชัยเลิศ ปรีสุทธิกุล (2549, 213) ได้แบ่งรูปแบบการเขียนอ้างอิงแบบเชิงบรรณไว้ 3 รูปแบบ คือ

1.1 เชิงบรรณเสริมความ คือ เชิงบรรณที่อธิบายขยายความเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาหรือข้อความที่ปรากฏในเนื้อหา เพื่อให้ได้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น โดยอธิบายหรือขยายความเพิ่มเติมด้วยการใส่หมายเลขกำกับไว้ท้ายคำ และแจ้งรายละเอียดของแหล่งที่มาไว้ส่วนท้ายของหน้า เช่น

เนื่องจากศาลเจ้ากวนอูได้ทรุดโทรมลงไปมากเกินกว่าที่จะบูรณปฏิสังขรณ์ คณะกรรมการมูลนิธิประชาชนกุหลิงได้สร้างศาลเจ้ากวนอูใหม่ทั้งหมดในที่เกิดในปี พ.ศ. 2510 และในปี พ.ศ. 2513 ก็ได้สร้างศาลเจ้าเล็ก ๆ อยู่หลังศาลเจ้ากวนอูใหม่แทนศาลเจ้าเดิมซึ่งทรุดโทรมไป ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่เก็บป้ายชื่อ¹ ของสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์และบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ปัจจุบันศาลเจ้ากวนอูและศาลเจ้าเก็บป้ายชื่อยังเป็นທີ່เคารพนับถือของชาวจีน ชาวไทยในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียงมาก

¹ตามประเพณีของชาวจีน เมื่อฝังศพผู้ตายเสร็จแล้ว จะทำป้ายชื่อไว้เช่นไหว้ จะจัดเครื่องเช่นเป็น 2 ที่ คือ เช่นป้ายพระภูมิที่หนึ่ง และเช่นป้ายผู้ที่ล่วงลับอีกที่หนึ่ง สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. สำนัสมเด็จ เล่ม 2. (พระนคร : องค์การคำครุสภา, 2505) หน้า 210.

1.2 เชิงอรธอ้างอิง คือ เชิงอรธที่บอกแหล่งที่มาของเนื้อหาหรือข้อความที่เรานำมาอ้าง โดยการใส่หมายเลขกำกับไว้ท้ายข้อความที่อ้าง พร้อมระบุรายละเอียดของแหล่งที่มาไว้ด้านล่างในแต่ละหน้า

ดังปรากฏว่า สมเด็จพระยาฯ ได้รับเลือกจากที่ประชุมขุนนางและพระบรมวงศานุวงศ์ และได้รับแต่งตั้งเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในระหว่างรัชกาลที่ 5 ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ ระหว่าง พ.ศ. 2411-2416 อำนาจอันยิ่งใหญ่ที่สมเด็จพระยาฯ มีอยู่นี้ หากท่านคิดจะทรยศต่อราชบัลลังก์โดยยกตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์ก็ย่อมทำได้ แต่สมเด็จพระยาฯ มีความยึดมั่นกตัญญูและจงรักภักดีต่อพระราชวงศ์จักรี กับทั้งยังได้ยืนยันความสุจริตใจของตนต่อสมเด็จพระพุทธาจารย์ (โต) แห่งวัดระฆังโฆสิตารามจะทำนุบำรุงแผ่นดินโดยเที่ยงธรรม และตั้งใจประคับประคองสนองพระเดชพระคุณ โดยสุจริต คิดถึงชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นที่ตั้งอยู่เป็นนิจ

¹ฉัฐวุฒิ สุทธิสงคราม. สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์. เล่ม 2. (กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2516) หน้า 768.

1.3 เชิงอรรถโยง คือ การโยงหรือชี้แนวให้ผู้อ่านหารายละเอียดเพิ่มเติมจากหน้าอื่น ๆ ที่ได้เคยอ้างอิงไว้แล้ว หรืออ้างอิงไปยังส่วนอื่น ๆ ของหนังสือ เพื่อลดการเขียนที่ซ้ำซ้อนและเพื่อให้ผู้อ่านได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ

ปัญหาเศรษฐกิจซึ่งกำลังบานปลายกลายเป็นวิกฤตสังคมและการเมืองอินโดนีเซียอย่างรวดเร็ว ยังเกิดจากสาเหตุของความล้มเหลวของรัฐบาลที่จะปฏิบัติตามพันธะข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศตั้งแต่ต้นด้วย เพราะกลุ่มทุนและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่รายล้อมอำนาจประธานาธิบดีซูฮาร์โตขณะนั้น ส่วนใหญ่แทบทุกกลุ่มล้วนแล้วแต่ร่ำรวยมั่งคั่งขึ้นมาได้จากภายใต้อิทธิพลและบรรยากาศทางเศรษฐศาสตร์การเมืองแบบสมรู้ร่วมคิด (collusion : K) การฉ้อราษฎร์บังหลวง (corruption : K) และลัทธิพวกพ้อง (nepotism : N) ของชนชั้นผู้ปกครองและนายทุนทุกระดับ ซึ่งในอินโดนีเซียรวมเรียกกันว่า “เคเคเอ็น” (KKN)⁹ โดยเฉพาะเครือญาติและบรรดาญาติ ๆ ของประธานาธิบดีผู้เป็นเจ้าของกลุ่มทุนเงินคานา (Gendana group) ซึ่งเป็นกลุ่มทุนที่ใหญ่ที่สุด

⁹รายละเอียดดูเพิ่มเติมใน Hal Hill. *The Indonesian economy*. (London : Cambridge University Press, 2000). pp.281-282.

2. การอ้างอิงแบบนามปี

การอ้างอิงแบบนามปี (author/date) เป็นการอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของเนื้อหาหรือข้อความที่เรานำมาอ้าง โดยแทรกลงในเนื้อหาของรายงานหรือผลงานทางวิชาการ การอ้างอิงแบบนามปีจะประกอบด้วยชื่อสกุลของผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ของเอกสาร และเลขหน้าที่นำมาอ้างอิง ซึ่งรูปแบบของการเขียนอ้างอิงแบบนามปีมี 2 รูปแบบด้วยกัน คือ

2.1 การเขียนอ้างอิงแบบนามปีโดยเน้นผู้แต่ง เป็นการเขียนอ้างอิงแบบนามปีโดยการเอาชื่อสกุลผู้แต่งวางไว้นอกวงเล็บ ส่วนปีที่พิมพ์ของเอกสารและเลขหน้าที่นำมาอ้างอิงอยู่ภายในวงเล็บ มีรูปแบบดังนี้

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง/(ปีที่พิมพ์./เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง).....ข้อความที่อ้าง.....

เช่น

อุทัย ทุดิยะโพธิ (2541, 5) ได้ให้ความหมายว่า ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ประสิทธิภาพที่เป็นแก่นหรือเนื้อหาสำคัญ ได้จำแนก ชี้แจง แสดงออกมาให้ปรากฏโดยมีการกลั่นกรอง เรียบเรียง และประมวลไว้โดยใช้ภาษา สัญลักษณ์ ภาพ รหัส และอื่น ๆ รวมทั้งมีการบันทึกด้วยวิธีการต่าง ๆ ลงในวัสดุที่เป็นรูปธรรมสัมผัสได้

2.2 การเขียนอ้างอิงแบบนามปีโดยเน้นเนื้อหา เป็นการเขียนอ้างอิงแบบนามปีโดยการเอาชื่อสกุลผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ของเอกสาร และเลขหน้าที่นำมาอ้างอิงอยู่ในวงเล็บทั้งหมด มีรูปแบบดังนี้

.....ข้อความที่อ้าง.....(ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง./ปีที่พิมพ์./เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง)

เช่น

การจัดหมู่ หมายถึง การจัดหนังสือที่มีเนื้อเรื่องเดียวกันหรือลักษณะการประพันธ์เดียวกันหรือคล้ายกันไว้ด้วยกัน โดยจัดให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน แล้วคิดสัญลักษณ์ เช่น ตัวเลข พยัญชนะ หรือเครื่องหมายต่าง ๆ แทนหมวดหมู่ของหนังสือนั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาหนังสือที่ต้องการได้สะดวกและรวดเร็ว (ธิดา โพธิ์พุกณะ, 2519, 34)

หลักเกณฑ์การลงรายการอ้างอิง

1. การลงรายการชื่อผู้แต่ง

1.1 ผู้แต่งที่เป็นสามัญชน ไม่ต้องใส่คำนำหน้านาม ตำแหน่งทางวิชาการ อาชีพ ยศทางทหาร หรือตำรวจ เช่น

นายแพทย์ประเวศ วะสี	ให้ลงว่า	ประเวศ วะสี
พลเอกเปรม ติณสูลานนท์	ให้ลงว่า	เปรม ติณสูลานนท์

1.2 นามแฝง ให้ใช้นามแฝงที่ปรากฏจริง เช่น

หยก บุรพา	ให้ลงว่า	หยก บุรพา
ทมยันตี	ให้ลงว่า	ทมยันตี

- 1.3 ผู้แต่งที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์ เช่น
 ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ให้ลงว่า ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
 คุณหญิงแม้นมาส เชาวลิต ให้ลงว่า คุณหญิงแม้นมาส เชาวลิต
- 1.4 ผู้แต่งเป็นหน่วยงาน องค์กร สถาบัน เช่น
 มูลนิธิคนรักช้าง ให้ลงว่า มูลนิธิคนรักช้าง
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ลงว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 1.5 ผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ ให้ลงรายการเฉพาะนามสกุลเท่านั้น เช่น
 Edward T. Dowling ให้ลงว่า Dowling
 Bill Eager ให้ลงว่า Eager
- 1.6 กรณีไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ลงชื่อหนังสือแทน เช่น
 (สวดมนต์ไหว้พระฉบับชาวบ้านและผู้ปฏิบัติธรรม, 2551, 80)
- 1.7 กรณีไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่มีชื่อผู้รับผิดชอบ เช่น บรรณาธิการ ผู้รวบรวม ผู้เรียบเรียง ผู้แปล ให้ระบุความรับผิดชอบไว้ด้วย
 (กิตติ ภักดีวัฒนกุล, (บก.), 2548, 150)
 (Gibbs, (Eds.), 1991, 98)
- 1.8 กรณีที่มีผู้แต่ง 2 คน ให้ใส่หมดทั้ง 2 คน เชื่อมด้วยคำว่า “และ” หากเป็นผู้แต่งชาวต่างประเทศ เชื่อมด้วยเครื่องหมาย “&” เช่น
 (จุมพล พูลภัทรชีวิน และรัตนา ดวงสวัสดิ์, 2542, 18)
 (Klimoski & Palmer, 1993, 106)
- 1.9 กรณีที่มีผู้แต่ง 3-5 คน ให้ใส่หมดทุกคน โดยใช้เครื่องหมายจุดภาคคั่นผู้แต่งแต่ละคน ใช้คำว่า “และ” เชื่อมผู้แต่งคนสุดท้าย เช่น
 (อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, สุกรี รอดโพธิ์ทอง และวิชุดา รัตนเพียร, 2541, 90)
 (Borman, Hanson, Oppler, & White, 1993, 443)
- 1.10 กรณีมีผู้แต่งตั้งแต่ 6 คน เป็นต้น ใส่ชื่อผู้แต่งคนแรกแล้วตามด้วยคำว่า “และคนอื่น ๆ” หากเป็นผู้แต่งชาวต่างประเทศ ใช้คำว่า “et al.”
 (จุมพจน์ วณิชกุล และคนอื่น ๆ , 2542, 51-57)
 (Borman et al., 1993, 443)

2. การลงรายการปีที่พิมพ์ ให้ลงรายการปีที่พิมพ์ที่ปรากฏในหน้าหนังสือ หากไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ สำหรับหนังสือภาษาไทย ให้ใส่คำว่า “ม.ป.ป.” สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษ ให้ใส่คำว่า “n.d.” เช่น

(สมบูรณ์ ไพรินทร์, ม.ป.ป., 25)

(Davids, n.d., 19)

3. การลงรายการเลขหน้า ให้ระบุเลขหน้าของเนื้อหาหรือข้อความที่เราอ้างอิง

3.1 อ้างอิงจากหน้าเพียงหน้าเดียว เช่น

(อรจรรย์ ฌ ตะกั่วทุ่ง และวิชุดา รัตนเพียร, 2541, 90)

(Klimoski & Palmer, 1993, 106)

3.2 อ้างอิงจากหลายหน้าที่ต่อเนื่องกัน เช่น

(อรจรรย์ ฌ ตะกั่วทุ่ง และวิชุดา รัตนเพียร, 2541, 90-101)

(Klimoski & Palmer, 1993, 106-108)

3.3 อ้างอิงจากหลายหน้าที่ไม่ได้ต่อเนื่องกัน เช่น

(อรจรรย์ ฌ ตะกั่วทุ่ง และวิชุดา รัตนเพียร, 2541, 90-101, 250)

(Klimoski & Palmer, 1993, 98, 106-108)

4. การลงรายการกรณีหนังสือมีหลายเล่มจบ แต่ผู้แต่งคนเดียวกัน ลงรายการดังนี้

(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์, เล่มที่ใช้, เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น

(วัลยา ภูเจริญ, 2543, เล่ม 2, 9-10)

(Laymar, 2005, vol. 3, 16)

5. การลงรายการกรณีสรุปเนื้อหาแนวคิดทั้งเล่ม ไม่จำเป็นต้องใส่เลขหน้า มีวิธีการลงรายการดังนี้

(ชื่อผู้แต่ง/ปีที่พิมพ์) เช่น

(นวพันธ์ ปิยะวรรณกร, 2543)

(Davies, 1998)

6. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากวารสาร

6.1 กรณีมีชื่อผู้แต่ง มีวิธีการลงรายการดังนี้

(ชื่อผู้เขียนบทความ/ปีที่พิมพ์, เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น

(ล้อม เพ็งแก้ว, 2542, 103-105)

(Posner, 1993, 673-674)

- 6.2 กรณีไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อบทความ,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น
 (ราชภัฏกำหนดยุคศาสตร์เชิงรุก, 2542, 1)
 (The new health-care lexicon, 1993, 1-2)
7. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์
- 7.1 กรณีมีชื่อผู้เขียนข่าวหรือบทความ มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อผู้เขียนข่าวหรือบทความ,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น
 (ภาคภูมิ ป่องภัย, 2542, 12)
 (Erich, 1994, 4)
- 7.2 กรณีไม่ปรากฏชื่อผู้เขียนข่าวหรือบทความ มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อข่าวหรือบทความ,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น
 (ภาน้ำมัน, 2542, 2)
 (New drug, 1993, 12)
8. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากจุลสาร
- 8.1 กรณีมีชื่อผู้จัดทำ มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อผู้จัดทำ,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น
 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2541, 94)
 (Research and Training Center on Independent Living, 1993, 61)
- 8.2 กรณีไม่ปรากฏชื่อผู้จัดทำ มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อจุลสาร,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น
 (แนะนำการทำสมาธิและฝึกจิต, 2536, 1)
 (Political theory, 2004, 1)
9. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากบทความในสารานุกรม
- 9.1 กรณีมีชื่อผู้เขียนบทความ มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อผู้เขียนบทความ,/ปีที่พิมพ์,/เล่มที่ใช้,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น
 (นันทสาร สีสลับ, 2542, เล่ม 23, 11-30)
 (Bregmann, 1993, vol.26, 501-508)
- 9.2 กรณีไม่ปรากฏชื่อผู้เขียนบทความ มีวิธีการลงรายการดังนี้
 (ชื่อบทความ,/ปีที่พิมพ์,/เล่มที่ใช้,/เลขหน้าที่นำมาอ้างอิง) เช่น

(ภูมิปัญญาไทย, 2543, เล่ม 13, 21-25)

(Information Theory, 2008, vol. 9, 89-100)

10. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ มีวิธีการลงรายการดังนี้
(ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์,/ปี,/เดือน/วันที่สัมภาษณ์) เช่น
(คิลก บุญเรืองรอด, 2543, กรกฎาคม 14)
(Page, 1991, March 5)
11. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ มีวิธีการลงรายการดังนี้
(ชื่อผู้จัดทำ,/ปีที่ผลิต) เช่น
(วิโรจน์ ธิจิราวุฒินัน, 2530)
(Shocken, 1992)
12. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากโสตทัศนวัสดุ
(ชื่อผู้จัดทำ,/ปีที่ผลิต) เช่น
(ยุพดี พยัคฆพันธ์, 2530)
(Kenneth, 2000)
13. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต ซีดี-รอม
(ชื่อผู้จัดทำ,/ปีที่ผลิต) เช่น
(ชุม, 2542)
(Academic American encyclopedia, 1995)
14. การลงรายการกรณีอ้างอิงจากเอกสารของผู้แต่งคนเดียว มีหลายเรื่อง และพิมพ์
ในปีเดียวกัน ให้ใส่ ก ข ค หรือ a b c กำกับเล่มที่ต้องการอ้าง เช่น
(ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520 ก, 64-75)
(ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2520 ข, 52-55)
(Larry, 1984 a, 25-26)
(Larry, 1984 b, 69)
15. การอ้างอิงเอกสารอันดับรอง มีวิธีการลงรายการดังนี้
 - 15.1 กรณีที่ให้ความสำคัญกับเอกสารต้นฉบับเดิมมากกว่าเอกสารรอง ให้ลง
รายการของเอกสารต้นฉบับเดิมก่อนแล้วตามด้วยคำว่า “อ้างถึงใน” หรือ “quoted in” “as quoted
in” หรือ “cited by” แล้วจึงตามด้วยเอกสารอันดับรอง เช่น

(แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, 2537, 110 อ้างถึงใน วราภคณา อินทรพิณฑุวัฒน์, 2541, 23)

(Seidenberg, 1999, 36 cited by Atkins & Haller, 1993, 7)

15.2 กรณีที่ให้ความสำคัญกับเอกสารรองมากกว่าเอกสารต้นฉบับเดิม ให้ลงรายการของเอกสารรองก่อนแล้วตามด้วยคำว่า “อ้างจาก” หรือ “quoting” หรือ “citing” แล้วจึงตามด้วยเอกสารอันดับต้นฉบับเดิม

(วราภคณา อินทรพิณฑุวัฒน์, 2541, 23 อ้างจาก แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, 2537, 110)

(Atkins & Haller, 1993, 7 citing Seidenberg, 1999, 36)

ความหมายของบรรณานุกรม

บรรณานุกรม คือ รายชื่อเอกสารทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร โสตทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวิธีการอื่น ๆ ที่ได้ข้อมูลมาประกอบการค้นคว้าเพื่อทำรายงานและผลงานทางวิชาการ รายการที่ปรากฏในการอ้างอิงแบบนามปีที่กล่าวไว้ในส่วนเนื้อหาจะมาปรากฏรายละเอียดอย่างสมบูรณ์ในบรรณานุกรม ซึ่งบรรณานุกรมจะอยู่ต่อจากบทสุดท้ายของรายงานและผลงานทางวิชาการ

หลักเกณฑ์ในการลงรายการบรรณานุกรม

1. ผู้แต่ง

1.1 ผู้แต่งที่เป็นสามัญชนชาวไทยไม่ต้องใส่คำนำหน้านาม ตำแหน่งทางวิชาการ อาชีพ ศาสนา หรือคำร่วจ เช่น

นายชวน หลีกภัย	ให้ลงว่า	ชวน หลีกภัย.
ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์	ให้ลงว่า	สัญญา ธรรมศักดิ์.
พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร	ให้ลงว่า	ทักษิณ ชินวัตร.

1.2 ผู้มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ ให้ใช้นามขึ้นต้น แล้วต่อท้ายด้วยเครื่องหมายจุลภาคคั่นหน้าที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ เช่น

คึกฤทธิ์ ปราโมช. ม.ร.ว.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ

ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา.

จินตนา ยศสุนทร, คุณหญิง.

1.3 พระภิกษุและพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์

1.3.1 พระภิกษุ สามเณร ให้ลงรายการดังนี้

ชื่อตัว/ฉายานาม (เว้นแต่จะหาไม่ได้)/พระภิกษุหรือสามเณร. เช่น

ประเสริฐ, สมเณร.

เกิด, พระภิกษุ.

1.3.2 พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ชั้นเปรียญธรรม 3-9 ประโยค ชั้นเทพและชั้น ราชาคณะให้ลงชื่อตัว ให้ลงรายการดังนี้

ชื่อตัว/(ฉายานาม)/สมณศักดิ์. เช่น

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต).

พระราชธรรมนิเทศ (พะยอม กัลยาโณ).

พระเทพโสภณ (นิยมรานิสโร).

1.4 ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน หน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่าง ๆ

1.4.1 หน่วยงานระดับกรมขึ้นไป ให้ระบุชื่อหน่วยราชการนั้น ๆ เช่น

กรมชลประทาน.

กระทรวงศึกษาธิการ.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

1.4.2 หน่วยงานต่ำกว่าระดับกรม เนื่องจากเอกสารบางเล่มปรากฏชื่อผู้แต่งที่ เป็นหน่วยราชการหลายระดับตั้งแต่ระดับกรมลงไป ให้ลงชื่อหน่วยงานระดับกรมตามด้วย เครื่องหมายจุลภาค ต่อด้วยหน่วยงานระดับอื่น ๆ เช่น

กรมวิชาการเกษตร, กองการเจ้าหน้าที่.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์ ภาควิชาการเมืองระหว่าง

ประเทศ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์.

1.4.3 ผู้แต่งหรือผู้รับผิดชอบที่มีลักษณะพิเศษของชั้นนั้น ๆ หรือมีแห่งเดียว ต้องลงชื่อตามที่ใช้อย่างจริง เช่น

การเคหะแห่งชาติ.

การประปานครหลวง.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

1.5 หนังสือที่ไม่มีผู้แต่ง แต่มีชื่อบรรณาธิการ ผู้รวบรวม ให้ลงชื่อสกุลแล้วระบุในวงเล็บว่าเป็น “บก.” หรือ “ผู้รวบรวม” สำหรับหนังสือภาษาไทย และระบุ “Ed.” หรือ “Eds.” สำหรับบรรณาธิการ และ “Comp.” หรือ “Comps.” สำหรับผู้รวบรวมหนังสือภาษาอังกฤษ เช่น

อำนาจ เย็นสบาย. (บก.).

ศกาวรรณ เดชเทพพร. (ผู้รวบรวม).

Luce, T.J. & Edgerton, W.B. (Eds.).

Thompson, E.M. (Comp.).

1.6 ผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ ให้กลับนามสกุลมาไว้ข้างหน้า เช่น

เจ เค โรว์ลิ่ง ให้ลงว่า โรว์ลิ่ง, เจ เค.

John F. Kenney ให้ลงว่า Kenney, John F.

1.7 กรณีที่มีผู้แต่งมากกว่า 1 คน ให้ลงชื่อทุกคนโดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนผู้แต่ง โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคกั้นผู้แต่งแต่ละคน ใช้คำว่า “และ” หรือ “&” เชื่อมผู้แต่งคนสุดท้าย

จุมพจน์ วณิชกุล, ฉันทนา ชาญพานิช, นันทา วิทวุฒิสักดิ์, พรทิพย์ วัฒนกุล, ภิญญาพร นิตยะประภา และอัญญาณี คล้ายสมบุญ.

Borman, W.C., Hanson, M.A., Oppler, S.H., Pulakos, E.D., & White, L.A.

1.8 การลงชื่อผู้แต่งที่ใช้นามแฝง ให้ลงนามแฝงตามที่ปรากฏ โดยไม่ต้องใส่คำว่า “นามแฝง” เช่น

ทมยันตี.

บินหลา สันกาลาคีรี.

1.9 กรณีที่หนังสือเล่มนั้นไม่มีชื่อผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อหนังสือแทนที่ชื่อผู้แต่ง เช่น สวคมนตรีให้พระฉบับชาวบ้านและผู้ปฏิบัติธรรม.

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary.

2. ปีที่พิมพ์

2.1 ให้ลงรายการปีที่พิมพ์ด้วยปีลิขสิทธิ์ ถ้าหนังสือนั้นไม่มีลิขสิทธิ์ ให้ลงรายการด้วยปีที่หนังสือนั้นได้จัดพิมพ์ โดยลงเฉพาะตัวเลข ไม่ต้องระบุคำว่า พ.ศ. หรือ ค.ศ.

2.2 ในกรณีที่หนังสือไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ สำหรับหนังสือภาษาไทยให้ใส่คำว่า “ม.ป.ป.” สำหรับหนังสือภาษาอังกฤษให้ใส่คำว่า “n.d.”

2.3 ปีที่พิมพ์อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ () เช่น

(2548).

(ม.ป.ป.).

(n.d.).

3. ชื่อเรื่อง

3.1 ให้ลงรายการชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือที่ปรากฏในหน้าปกใน หนังสือชื่อเรื่องภาษาไทยที่มีภาษาต่างประเทศกำกับให้ลงเฉพาะชื่อเรื่องภาษาไทย เช่น

คนตรีปริทรรคน์.

อภิปรัชญากับการศึกษา.

3.2 ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษให้ขึ้นต้นด้วยอักษรตัวใหญ่เฉพาะคำแรก อักษรแรกของชื่อเรื่องย่อย (ถ้ามี) และชื่อเฉพาะ เช่น

Children of color : Psychological interventions with behavior.

Van Gogh : A retrospective.

Historical dictionary of Buddhism.

3.3 การลงรายการชื่อเรื่องของหนังสือให้ใช้ตัวหนาหรือขีดเส้นใต้

3.4 การลงรายการเพิ่มเติมสำหรับหนังสือ เช่น พิมพ์ครั้งที่หรือเล่มที่ ให้ลงในเครื่องหมายวงเล็บหลังชื่อเรื่อง โดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายหัพภาค (.) หลังชื่อเรื่อง แต่ให้ใส่หลังเครื่องหมายวงเล็บ เช่น

องค์ประกอบของศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 6).

Merriam-Webster's collegiate dictionary (10 th ed.).

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการพิมพ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

4.1 สถานที่พิมพ์

4.1.1 ให้ลงชื่อเมืองที่สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์นั้นตั้งอยู่

4.1.2 หลังชื่อเมืองใส่เครื่องหมายมหัพภาคคู่หรือทวิภาค (:)

กรุงเทพฯ:

นครศรีธรรมราช:

New York:

4.1.3 ตัวอย่าง สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2544, 52-53) ได้ให้ตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลการพิมพ์ “สถานที่พิมพ์” ดังนี้

กรุงเทพฯ: หรือกรุงเทพมหานคร

เชียงใหม่:

London:

New York:

Tokyo:

Essex, England:

Luzon, Philippines:

Reading, England:

Reading, MA:

(MA ย่อมาจาก Massachusetts)

Springfield, MA:

Springfield, MO :

(MO ย่อมาจาก Missouri)

Miami, FL:

(FL ย่อมาจาก Florida)

Miami, OH:

(OH ย่อมาจาก Ohio)

4.1.4 เมืองสำคัญ สำหรับเมืองต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงด้านการพิมพ์ ที่ไม่ต้องใส่ชื่อรัฐหรือประเทศมีดังต่อไปนี้

(1) เมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา

Baltimore

Boston

Chicago

Los Angeles

New York

Philadelphia

San Francisco

(2) เมืองนอกประเทศสหรัฐอเมริกา

Amsterdam

Jerusalem

London

Milan

Moscow

Paris

Rome

Tokyo

Stockholm

Vienna

(3) อักษรย่อสำหรับชื่อรัฐและดินแดนที่อยู่ในอาณัติของสหรัฐอเมริกา

รัฐและเขตแดน	อักษรย่อ	รัฐและเขตแดน	อักษรย่อ
Alabama	AL	Maine	ME
Alaska	AK	Maryland	MD
American Samoa	AS	Massachusetts	MA
Arizona	AZ	Michigan	MI
Arkansas	AR	Minnesota	MN

อักษรย่อสำหรับชื่อรัฐและดินแดนที่อยู่ในอาณาเขตของสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

รัฐและเขตแดน	อักษรย่อ	รัฐและเขตแดน	อักษรย่อ
California	CA	Mississippi	MS
Canal Zone	CZ	Missouri	MO
Colorado	CO	Montana	MT
Connecticut	CT	Nebraska	NE
Delaware	DE	Nevada	NV
District of Columbia	DC	New Hampshire	NH
Florida	FL	New Jersey	NJ
Georgia	GA	New Mexico	NM
Guam	GU	New York	NY
Hawaii	HI	North Carolina	NC
Idaho	ID	North Dakota	ND
Illinois	IL	Ohio	OH
Indiana	IN	Oklahoma	OK
Iowa	IA	Oregon	OR
Kansas	KS	Pennsylvania	PA
Kentucky	KY	Puerto Rico	PR
Louisiana	LA	Rhode Island	RI
South Carolina	SC	Virgin Island	VI
South Dakota	SD	Virginia	VA
Tennessee	TN	Washington	WA
Texas	TX	West Virginia	WV
Utah	UT	Wisconsin	WI
Vermont	VT	Wyoming	WY

ที่มา : (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2544, 54-55)

4.2 สำนักพิมพ์และโรงพิมพ์

4.2.1 ลงชื่อสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ตามที่ปรากฏในหน้าปกในของหนังสือ ถ้ามีทั้งสำนักพิมพ์และโรงพิมพ์ให้ใส่ชื่อสำนักพิมพ์ ถ้าไม่มีสำนักพิมพ์ให้ลงรายการโรงพิมพ์แทน

4.2.2 ลงชื่อสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ โดยไม่ต้องใส่คำว่า สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ ห้างหุ้นส่วน บริษัท

4.2.3 ใส่เครื่องหมายมหัพภาคคู่หรือทวิภาค (:) หลังสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ เช่น

กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

New York: Wiley.

4.2.4 ตัวอย่าง

ห้างหุ้นส่วน รวมสาส์น จำกัด	ลงว่า	รวมสาส์น
สำนักพิมพ์แพรวพิทยา	ลงว่า	แพรวพิทยา
บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด	ลงว่า	ไทยวัฒนาพานิช
The Scarecrow Press, Inc.	ลงว่า	Scarecrow
The H. W. Wilson Co.	ลงว่า	H. W. Wilson
Jonathan David Publishers	ลงว่า	Jonathan David

4.2.5 ชื่อเมืองที่สำนักพิมพ์นั้นตั้งอยู่มีสองแห่ง ให้ใช้ชื่อแรกที่สำนักพิมพ์นั้นตั้งอยู่ แต่ถ้าจะใช้เฉพาะเจาะจงให้ใช้ชื่อเมืองที่สำนักพิมพ์นั้นตั้งอยู่ ตัวอย่าง สำนักพิมพ์ดวงกมลมีสำนักใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สาขาอยู่ที่เชียงใหม่ ในหนังสือให้ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักพิมพ์ว่า

สำนักพิมพ์ดวงกมล
กรุงเทพฯ เชียงใหม่

ให้ลงรายการว่า

กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

แต่ถ้าหนังสือนั้นได้ชี้เฉพาะเจาะจงว่าพิมพ์ที่เชียงใหม่ ถึงแม้จะระบุเมืองที่พิมพ์ทั้งสองเมืองว่า กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ให้ลงรายการว่า

เชียงใหม่: ดวงกมล.

4.2.6 ใส่เครื่องหมายมหัพภาคหลังสำนักพิมพ์ หรือ โรงพิมพ์ ตัวอย่าง

กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.

กรุงเทพฯ: ศรีหังส์.

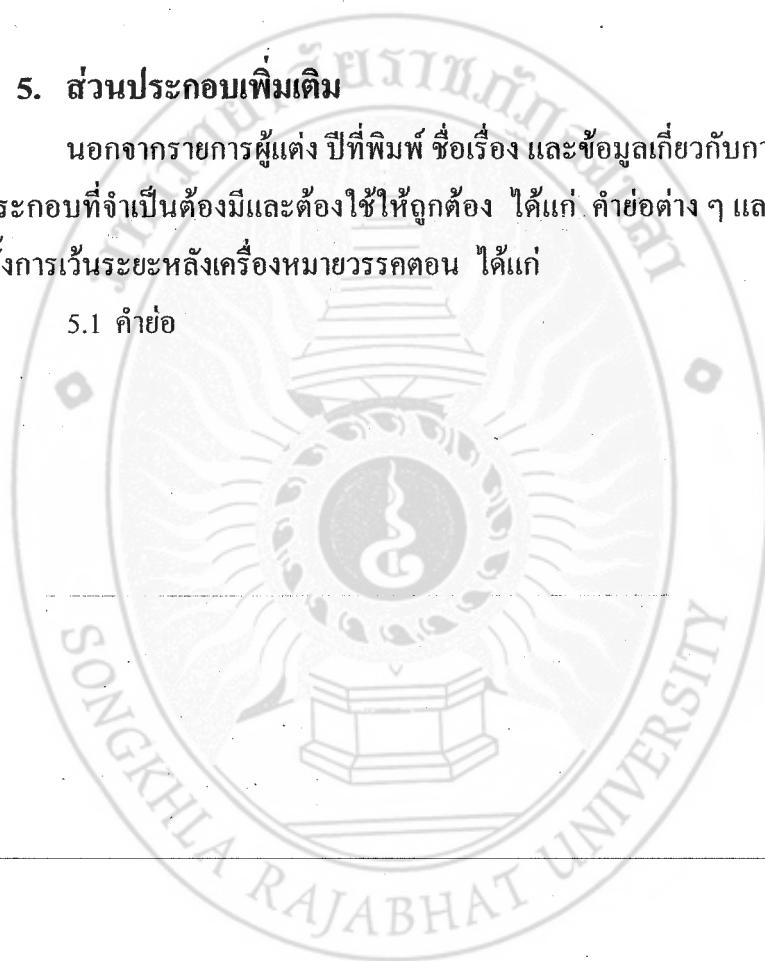
New York: Random House.

Garden City, NY: T. T. Printing Office.

5. ส่วนประกอบเพิ่มเติม

นอกจากรายการผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ชื่อเรื่อง และข้อมูลเกี่ยวกับการพิมพ์หนังสือแล้ว ยังมีส่วนประกอบที่จำเป็นต้องมีและต้องใช้ให้ถูกต้อง ได้แก่ คำย่อต่าง ๆ และเครื่องหมายวรรคตอน รวมทั้งการเว้นระยะหลังเครื่องหมายวรรคตอน ได้แก่

5.1 คำย่อ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
ch.	chapter	มาตรา	ใช้กับพระราชบัญญัติ, กฎหมาย, ฯลฯ
chap.	chapter	บทที่	พหูพจน์ใช้ chaps.
col.	color	สี	ใช้กับทัศนวัสดุที่ถ่าย ทำเป็นภาพสี พหูพจน์ ใช้ cols.
comp.	compiler	ผู้รวบรวม	พหูพจน์ใช้ comps.
Ed.	editor	บรรณาธิการ	พหูพจน์ใช้ Eds.
	edited by	บรรณาธิการ โดย	
ed.	edition	ครั้งที่พิมพ์	
enl. ed.	enlarged edition	ฉบับพิมพ์ใหม่ มีการแก้ไข เพิ่มเติม	
rev. ed.	revised edition	ฉบับพิมพ์ใหม่ มีการ ปรับปรุงแก้ไข	
2 nd ed.	second edition	พิมพ์ครั้งที่ 2	
3 rd ed.	third edition	พิมพ์ครั้งที่ 3	
5 th ed.	fifth edition	พิมพ์ครั้งที่ 5	
et al.	et all	และคนอื่น ๆ (and others)	
illus.	illustrator	ผู้วาดภาพประกอบ	
	illustrated by	วาดภาพประกอบโดย	
n.p.	no place of publication	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
	no place of publisher	ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
n.d.	no date of publication	ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ป.
no.	number	ฉบับที่	
p.	page	หน้า	พหูพจน์ pp.

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
sec.	section	ตอนที่	พหูพจน์ใช้ secs.
tr.	translator	ผู้แปล	พหูพจน์ใช้ trs.
	translated by	แปลโดย	
Vol.	Volume	เล่มที่	พหูพจน์ใช้ Vols.

5.2 เครื่องหมายวรรคตอนและการเว้นระยะ

.	period	=	มหัพภาค
,	comma	=	จุลภาค
:	colon	=	ทวิภาค
;	semi-colon	=	อัฒภาค
&	ampersand	=	และ
-	hyphen	=	ยัติภังค์
()	parentheses	=	วงเล็บ
/	slash	=	ทับ

หลังเครื่องหมายทุกชนิด เว้น 1 ระยะ

รูปแบบในการเขียนบรรณานุกรม

ในการเขียนบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทมีรูปแบบหรือแบบแผนที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งสามารถจำแนกการเขียนบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างได้ดังนี้

1. หนังสือ

1.1 หนังสือทั่วไป

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อหนังสือ//(ครั้งที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์://สำนักพิมพ์.

ประธานสุข ละม่อม, นันทา วิฑูฒิสักดิ์, ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, สุนิตย์ เย็นสบาย, ดวงเดือน ทองวิชิต, ศรชัย เอี่ยมละออ, สุชารัตน์ คูหามุกต์ และเพชรสมร เพ็ญเพียร. (2526). **บรรณารักษศาสตร์**. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

ไพรัช รัชชพงษ์ และกฤษณะ ช่างกล่อม. (2541). **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคแห่งชาติ เพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

Mitchell, T.R., & Larson, J.R., Jr. (1987). **People in organizations: An introduction to organizational behavior** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

1.2 หนังสือแปล

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อหนังสือ//(ครั้งที่พิมพ์)//(แปลจาก/ชื่อหนังสือ//โดย/ชื่อ นามสกุลผู้แปล)//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

พาร์กินสัน, ซี บี และรัสตอมจิ, เค็ม เค. (2526). **การบริหารยุคใหม่** (แปลจาก Parliities in management. โดย เริงศักดิ์ ปานเจริญ). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยุคเข่น.

พีสค์, เอ็ดเวิร์ด บี. (2542). **การกระจายอำนาจทางการศึกษา การเมือง และฉันทานัติ** (แปลจาก Decentralization of education : Politics and consensus. โดย กัทธนันท์ พัดมิยะ). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

Lapalce, P.S. (1951). **A philosophical essay on probabilities** (F.W. Truscott & F.L. Emory, Trans.). New York: Dover.

1.3 หนังสือที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

ชื่อหนังสือ//(ครั้งที่พิมพ์)//(ปีที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

สวดมนต์ไหว้พระฉบับชาวบ้านและผู้ปฏิบัติธรรม. (2541). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

Merriam-Webster's collegiate dictionary (10 th ed.). (1993). Springfield, MA: Merriam-Webster.

1.4 หนังสือที่มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำ

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง/(ชื่อผู้รับผิดชอบ)//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์/
สำนักพิมพ์.

ประมวล โกมารทัต, (บก.). (2546). **ไม้ต้นประดับ เล่ม 1** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บ้านและสวน.

อดุลย์ วิริยเวชกุล, (บก.). (2541). **คู่มือจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา**. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

Gibbs, J.T., & Huang, L.N. (Eds.). (1991). **Children of color: Psychological interventions with behavior** (3rd ed). New York: McGraw-Hill.

McDowell, J. (Ed.). (n.d.). **Sunset ideas for Japanese garden**. Menlo Park, CA: Lane Books.

1.5 หนังสือที่ผู้แต่งเป็นหน่วยงาน

ชื่อหน่วยงาน// (ปีที่พิมพ์)//ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2535). **รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 11**. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

Australian Bureau of Statistics. (1991). **Estimated resident population by age and sex in statistical local areas**. New South Wales: Australian Bureau of Statistics.

1.6 หนังสือชุด

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง// (ปีที่พิมพ์)//ชื่อบทความ//ใน/ชื่อผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ (ถ้ามี)//
ชื่อหนังสือ/ชื่อชุด/(ครั้งที่พิมพ์)//(หน้า/หมายเลขหน้าของบทความ)//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

เทียนฉาย กิระนันท์. (2540). การวางแผนและการจัดทำโครงการของรัฐ. ใน สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (บก.). รวมบทความทางการประเมินโครงการ : ชุดรวมบทความ เล่มที่ 4. (หน้า 1-24). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Massaro, D. (1992). Broadening the domain of the fuzzy logical model of perception. In H.L. Pick, Jr., P. Van den Broek, & D.C. Knill (Eds.). **Cognition: Conceptual and methodological issues.** (pp. 51-84). Washington, D.C.: American Psychological Association.

1.7 หนังสือรวมเรื่อง

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อบทความ//ใน/ชื่อผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ (ถ้ามี)//
ชื่อหนังสือ/(ครั้งที่พิมพ์)//(หน้า/หมายเลขหน้าของบทความ)//สถานที่พิมพ์://
สำนักพิมพ์.

สมบูรณ์ พรรณาภพ. (2535). อภิปรายเกี่ยวกับการศึกษา. ใน คณะกรรมการ โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บก.). สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. (หน้า 407-415). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

2. รายงานการวิจัย รายงานทางวิชาการ

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อรายงานการวิจัยหรือรายงานทางวิชาการ//สถานที่พิมพ์://
สำนักพิมพ์.

คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานของบัณฑิต. (2542). รายงานการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2540-2541. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและฝ่ายทะเบียนวัดผล สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

บุญมา พงษ์โหมค, ชูตินันท์ บุญนำ, คະนิงนิตย์ ชื่นคำและอมรา พงษ์ปัญญา. (2542). งานวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมวัดโสธรวรารามวรวิหาร. ฉะเชิงเทรา: สถาบันราชภัฏ ราชนครินทร์.

มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย. (2539). รายงานประจำปี 2538. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ศุภชัย ศุภชลาศัย. (2539). รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องผู้ทางและโอกาสการส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน (สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ) เสนอต่อสภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ฝ่ายแผนงานเศรษฐกิจรายสาขา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

3. เอกสารการประชุม อบรม สัมมนา

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//ปีที่สัมมนา//ชื่อบทความ//ใน/ชื่อเรื่องรายงานการประชุม อบรม สัมมนา/วัน/เดือน/ปีที่สัมมนา/(หน้า)//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์

นิทัศน์ ภัทรโยธิน. (2540). ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. ใน การประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 15 วิสัยทัศน์นักบัญชีไทย วันที่ 27-28 มิถุนายน พ.ศ. 2540 (หน้า19-35). กรุงเทพฯ: สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.

วันชัย ศิริชนะ. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. ใน รายงานการสัมมนา เรื่องห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา วันที่ 2-4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 (หน้า 2-4). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

4. วิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//ปีที่พิมพ์//ชื่อวิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์//ระดับวิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์/คณะที่สังกัด/ชื่อมหาวิทยาลัย.

จิตาภรณ์ เฟื่องหนู. (2543). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรพิมล เฉลิมพลาอนุภาพ. (2535). พฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของบริษัทธุรกิจเอกชนที่มียอดขายสูงสุดของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

5. บทความในสารานุกรม

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อบทความ//ใน/ชื่อสารานุกรม/(เล่มที่ใช้, เลขหน้าของบทความ)//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

นันทสาร สีสลับ. (2542). ภูมิปัญญาไทย. ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (เล่ม 23, หน้า 11-30). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

Bregmann, P.G. (1993). Relativity. In *The New Encyclopedia Britannica* (Vol.26, pp. 501-508). Chicago: Encyclopedia Britannica.

6. บทความในวารสาร

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปี, เดือนที่วารสารออก)//ชื่อบทความ//ชื่อวารสาร./ปีที่/(ฉบับที่), เลขหน้าของบทความ).

จุมพจน์ วนิชกุล, ฉันทนา ชาญพานิช, นันทา วิทวุฒิสักดิ์, พรทิพย์ วัฒนสุวกุล, ภิญญาพร นิตยะ ประภา และอัญญาณี คล้ายสุบรรณ์. (2542, พฤษภาคม-สิงหาคม). การอ้างอิงวารสารสำนักวิทยบริการ, 4 (2), 51-75.

- จุมพล พูลภัทรชีวิน และรัตนา ตุงคสวัสดิ์. (2542). วิวัฒนาการและทางเลือกของนโยบายการศึกษาของรัฐบาลไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์*, 27 (2), 98-106.
- นวนิตย์ อินทรามะ. (2541). การพัฒนาห้องสมุดกับการควบคุมคุณภาพ. *วารสารสำนักวิทยบริการ*, 3 (3), 3-7.
- ล้อม เฟ็งแก้ว. (2542, มิถุนายน). สุนทรภู่เกิดที่ไหน. *ศิลปวัฒนธรรม*, 20 (8), 103-105.
- Bekerian, D.A. (1993). In search of the typical eyewitness. *American Psychologist*, 48, 574-576.

7. บทความในหนังสือพิมพ์

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่พิมพ์/เดือน/วันที่)//ชื่อบทความ//ชื่อหนังสือพิมพ์/หน้า/เลขหน้าของบทความ).

- ภาคภูมิ ป่องภัย. (2542, กรกฎาคม 3). มุมที่ถูกกลืนในพระราชวังบางปะอิน. *มติชน*, 12.
- ภานีน้ำมันคิดตามอัตราตามปริมาณ, (2542, กันยายน 29). *มติชน*, 2.
- Erllich, Richard S. (1994, June 28). China a paradise for counterfeit CDs. *Bangkok Post*, 4.
- New drug appears to sharply cut risk of death from heart failure. (1993, July 15). *The Washington Post*, 12.

8. จุลสาร แผ่นพับ

ผู้แต่งหรือผู้จัดทำ//(ปีที่พิมพ์)//ชื่อจุลสาร/[จุลสาร]//สถานที่พิมพ์://สำนักพิมพ์.

- กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน. (2544). การควบคุมความต้องการไฟฟ้าสูงสุด [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541). ท่องเที่ยวสงขลา [แผ่นพับ]. สงขลา: ผู้แต่ง.
- Chateau de Versailles (n.d.). Versailles [brochure]. Paris: Chateau de Versailles.

9. การสัมภาษณ์

ชื่อ//นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์//(ปี,เดือน/วันที่สัมภาษณ์)//ตำแหน่ง//สถานที่สัมภาษณ์//
สัมภาษณ์.

ชวน หลีกภัย. (2542, ตุลาคม 12). นายกรัฐมนตรี. ทำเนียบรัฐบาล. สัมภาษณ์.

ติลก บุญเรืองรอด. (2543, กรกฎาคม 14). อธิการบดี. สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์.

Page, O. (1991, March 5). President. Austin Peay State University. Interview.

10. วัสดุไม่ตีพิมพ์หรือโสตทัศนวัสดุ

ชื่อ//นามสกุลผู้จัดทำ//(ปีที่ผลิต)//ชื่อเรื่อง/[ประเภทของสื่อ]//สถานที่ผลิต:หน่วยงานที่
รับผิดชอบ.

ชนพล ฉันทวีชัย. (2544). Perl บนพีซีเซิร์ฟเวอร์ [ซีดี-รอม]. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ยุพดี พยัคฆพันธ์ (ผู้บรรยาย). (2530). ยาสมนไพร [แถบบันทึกเสียง]. กรุงเทพฯ: องค์การ
วิทยาศาสตร์การแพทย์.

วิโรจน์ วิจิรานวัฒน์ (ผู้สร้าง) และวิรัช วิจิรานวัฒน์ (ผู้อำนวยการสร้าง). (2530). กรุงเทพฯ
เมืองอมร [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: ทวีร์ทอง.

Shocken, M. (1992). Over the waterfall on Arkansas traveler [CD]. New York: PolyGram
Music.

11. เอกสารออนไลน์

ชื่อ//นามสกุลผู้แต่ง//(ปีที่จัดทำ)//ชื่อเรื่องของเอกสาร//ค้นเมื่อ/เดือน/วัน,ปี/จาก/URLของ
เว็บไซต์ที่เข้าถึง

ชุม. (2542). บุญของคนไทย ใน ไทยรัฐ. คั่นเมื่อ ตุลาคม 25, 2542, จาก <http://www.thairat.co.th>
พิมพ์พรรณ พิทยานุกุล. (2546, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ผลิตภัณฑ์ได้วงแขนอันตราย. นิตยสาร, 9,
(53). คั่นเมื่อ พฤษภาคม 16, 2549, จาก

http://www.kalathai.com/think/view_Hot.php?article_id=9

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2545). จรรยาบรรณนักวิจัย. คั่นเมื่อ พฤษภาคม 3,
2548, จาก <http://www.nrct.go.th~research/ethics.html>

อรรถศิษฐ์ วงศ์มณีโรจน์. (2542). ความอุดมสมบูรณ์ของดิน. คั่นเมื่อ ตุลาคม 2, 2542, จาก
<http://158.108.200.11/sci/009hom~1/009421/chap1.html>

International Organization for Standardization. **Big benefits.** (2005). Retrieved August 1, 2006,
from <http://www.iso.org/iso/en>

การพิมพ์บรรณานุกรม

1. เริ่มพิมพ์บรรณานุกรมในหน้าใหม่ พิมพ์คำว่า “บรรณานุกรม” กลางหน้ากระดาษ โดยพิมพ์ห่างจากขอบบนประมาณ 2 นิ้ว และไม่ต้องขีดเส้นใต้
2. เรียงรายชื่อหนังสือหรือวัสดุที่จะพิมพ์ในรายชื่อเอกสารอ้างอิง ตามลำดับตัวอักษรของชื่อผู้แต่ง ตั้งแต่ ก-ฮ หรือ A-Z ถ้าไม่มีชื่อผู้แต่งให้เรียงตามชื่อหนังสือ
3. ถ้าเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้า นั้น มีทั้งเอกสารภาษาไทยและเอกสารภาษาต่างประเทศ ให้เรียงบรรณานุกรมเอกสารภาษาไทยไว้ก่อน แล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ
4. การพิมพ์รายชื่อของบรรณานุกรมแต่ละรายการให้ขึ้นบรรทัดใหม่ทุกครั้ง
5. พิมพ์บรรณานุกรมติดกับขอบกระดาษด้านซ้ายมือ ถ้ารายการเดียวไม่พอในหนึ่งบรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่โดยย่อหน้าเข้าไป 4-7 ช่วงตัวอักษรพิมพ์ ให้เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ 5-8 ถ้าไม่จบใน 2 บรรทัดให้ต่อในบรรทัดที่ 3 และ 4 ตามลำดับ โดยพิมพ์ให้ตรงกับบรรทัดที่ 2 จนจบรายการ
6. การเว้นระยะการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอนทุกเครื่องหมายเว้น 1 ระยะเสมอ ยกเว้นเครื่องหมายมหัพภาค (.)

การเรียงลำดับวรรณยุกต์

1. จัดเรียงเอกสารภาษาไทยแยกจากเอกสารภาษาต่างประเทศ โดยเรียงวรรณยุกต์ที่เป็นเอกสารภาษาไทยก่อน

2. เอกสารภาษาไทยเรียงตามลำดับอักษรของชื่อสกุลผู้แต่ง แต่ถ้าเป็นชาวต่างประเทศให้เรียงตามนามสกุล

3. กรณีที่ไม่มีสระกำกับให้เรียงลำดับพยัญชนะดังนี้

ก	ข	ค	ฅ	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ฌ	ญ
ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ท	ธ
น	บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร
ฤ	ฌา	ภา	ภา	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ
ฮ										

4. กรณีที่มีกลุ่มสระกำกับให้พิจารณาเรียงตามรูปสระ มิใช่จัดเรียงตามเสียงสระดังนี้

อะ	อั	อัว	อัวะ	อา	อำ	อิ	อี	อึ	อึ	อุ
อู	เอ	เอะ	เอา	เอาะ	เอือ	เอ็ย	เอ็ยะ	เอือ	เอ็อะ	แอ
แอะ	ไอ	โอะ	โอ	โอ						

5. กรณีที่ชื่อผู้แต่งซ้ำกัน ให้เรียงลำดับตามนามสกุล กรณีที่ผู้แต่งเป็นคนเดียวกันให้เรียงลำดับวรรณยุกต์ตามชื่อหนังสือหรือเอกสาร โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นเอกสารประเภทใด

6. กรณีที่ชื่อผู้แต่งและชื่อหนังสือหรือเอกสารซ้ำกัน ให้พิจารณาจากครั้งที่พิมพ์ ปีที่ฉบับที่แทน

7. หากรายการใดไม่ปรากฏชื่อผู้แต่งให้เรียงลำดับตามชื่อหนังสือหรือเอกสารแทน

การอ้างอิงจากแหล่งอื่น ๆ

ในการจัดทำผลงานทางวิชาการ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในการอ้างอิง จัดทำเชิงอรรถ และบรรณานุกรมไว้ การเขียนอ้างอิง การเขียนเชิงอรรถ และการเขียนบรรณานุกรม ย่อมมีรูปแบบเฉพาะตามลักษณะผลงานทางวิชาการประเภทนั้น ๆ ผู้เขียนจึงต้องศึกษารูปแบบให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถใช้รูปแบบได้ถูกต้องตามรูปแบบนั้น ๆ เป็นระบบเดียวกันโดยตลอด โดยมีรูปแบบการลงรายการจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2544, 68-83) ได้คัดสรรตัวอย่างแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยเสริมประสบการณ์และเป็นต้นแบบทั้งการลงรายการในเนื้อหาและการลงรายละเอียดในเอกสารอ้างอิงประจำบทและบรรณานุกรมท้ายเล่ม สำหรับผู้จัดทำผลงานทางวิชาการจะได้มีแนวทางที่ถูกต้องอย่างหลากหลาย ดังนี้

1. รายงานทางวิชาการ รายงานการวิจัย

รูปแบบการลงรายการจากรายงานทางวิชาการและรายงานการวิจัย (technical and research reports) มีลักษณะจำเพาะ ดังนี้

1.1 รายงานทางวิชาการ

การอ้างอิง (บุญมา พงษ์โหมค, ชูตินันท์ บุญกล้า, คะเนิงนิตย์ ชื่นคำ และอมรา พงษ์ปัญญา, 2542)

บรรณานุกรม บุญมา พงษ์โหมค, ชูตินันท์ บุญกล้า, คะเนิงนิตย์ ชื่นคำ และอมรา พงษ์ปัญญา. (2542). งานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมวัดโสธรวรารามวรวิหาร. ฉะเชิงเทรา: สถาบันราชภัฏราชนครินทร์.

การอ้างอิง (ศุภัช สุภชลาศัย, 2539, 15-17)

บรรณานุกรม ศุภัช สุภชลาศัย. (2539). รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องคู่มือและโอกาสการส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน (สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ) เสนอต่อสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ฝ่ายแผนงานเศรษฐกิจรายสาขา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

- การอ้างอิง (Mazzeo, Druesne, Reffeld, Checketts & Muhlstein, 1991, 27)
- บรรณานุกรม Mazzeo, J., Druesne, B., Raffeld, P. C., Checketts, K. T., & Muhlstein, A. (1991). **Comparability of computer and paper-and-pencil scores for two CLEP general examinations** (College Board Rep. No. 91-5). Princeton, NJ: Educational Testing Service.
- 1.2 รายงานประเภทสิ่งพิมพ์รัฐบาล
- การอ้างอิง (คณะกรรมการติดตามผลการมีงานทำของบัณฑิต, 2542, 50-56)
- บรรณานุกรม ติดตามผลการมีงานทำของบัณฑิต, คณะกรรมการ. (2542). รายงานการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2540-2541. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและฝ่ายทะเบียนวัดผล สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- การอ้างอิง (National Institute of Mental Health, 1990, 36-39)
- บรรณานุกรม National Institute of Mental Health. (1990). **Clinical training in serious mental illness** (DHHS Publication No. ADM 90-1679). Washington, D.C: U.S. Government Printing Office.
- 1.3 รายงานประเภทสิ่งพิมพ์ของมหาวิทยาลัย
- การอ้างอิง (มหาวิทยาลัยศิลปากร บัณฑิตวิทยาลัย, 2539, 1-2)
- บรรณานุกรม ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย (2539). รายงานประจำปี 2538. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- การอ้างอิง (Broadhurst & Maller, 1991, 71)
- บรรณานุกรม Broadhurst, R. G., & Maller, R. A. (1991). **Sex offending and recidivism** (Tech. Rep. No. 3). Nedlands, Western Australia: University of Western Australia, Crime Research Centre.

1.4 รายงานประเภทสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานเอกชน

- การอ้างอิง** (คณะกรรมการการประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องหอการค้าไทย, 2540, 3)
- บรรณานุกรม** การประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องหอการค้าไทย, คณะกรรมการ. (2540). รายงานการสัมมนาโต๊ะกลม ปัญหาและแนวทางการพัฒนาประมงไทย. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- การอ้างอิง** (Employee Benefit Research Institute, 1992, 4-8)
- บรรณานุกรม** Employee Benefit Research Institute. (1992, February). **Sources of health insurance and characteristics of the uninsured** (Issue Brief No. 123). Washington, D.C: Author.

2. รายงานการประชุม

รายงานการประชุม (proceeding of meetings and symposia) ซึ่งเป็นรายงานการประชุมของหน่วยราชการ สถานศึกษา หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ องค์กร ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชนที่มีกิจการขนาดใหญ่สามารถใช้รูปแบบดังต่อไปนี้ได้

2.1 รายงานการประชุมที่พิมพ์เป็นเล่ม

- การอ้างอิง** (นิทัศน์ ภัทร โยธิน, 2540, 30)
- บรรณานุกรม** นิทัศน์ ภัทร โยธิน. (2540). ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. ใน การประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 15 วิสัยทัศน์นักบัญชีไทย วันที่ 27-28 มิถุนายน พ.ศ. 2540 (หน้า 19-35). กรุงเทพฯ: สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.
- การอ้างอิง** (Deci & Ryan, 1991, 237-238)
- บรรณานุกรม** Deci, E.L., & Ryan, R.M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), **Nebraska Symposium on Motivation: Vol. 38. Perspectives on motivation** (237-238). Lincoln: University of Nebraska.

- 2.2 รายงานการประชุมที่มีการตีพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ
- การอ้างอิง (Cynx & Nottebohm, 1992, 11-13)
- บรรณานุกรม Cynx, J., Williams, H., & Nottebohm, F. (1992). Hemispheric differences in avian sound discrimination. **Proceedings of the National Academy of Sciences, USA, 89**, 1372-1375.
- 2.3 รายงานการประชุมที่ไม่ได้ตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม
- การอ้างอิง (Lanktree & Briere, 1991)
- บรรณานุกรม Lanktree, C., & Briere, J. (1991, January). **Early data on the Trauma Symptom Checklist for Children (TSC-C)**. Paper presented at the Meeting of the American Professional Society on the Abuse of Children, San Diego, CA.
- 2.4 เอกสารนำเสนอผลงานในที่ประชุม (Poster session)
- การอ้างอิง (ลมูล รัตตากร, 2529, ธันวาคม)
- บรรณานุกรม ลมูล รัตตากร. (2529, ธันวาคม). ระบบห้องสมุด. เอกสารเสนอต่อที่ประชุมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- การอ้างอิง (Lee, 1982, June)
- บรรณานุกรม Lee, Hwa-Wei. (1982, June). Exchange librarians. Paper presented at the Annual conference of the American Library Association, Philadelphia.
- หมายเหตุ
- ให้ใส่เดือนที่ประชุม ใส่อักษรย่อชื่อรัฐหรือประเทศ ถ้าชื่อเมืองที่จัดประชุมนั้นไม่เป็นที่รู้จักกันดี

3. วิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์อาจจัดเป็นรายวิชาบังคับที่ถือเป็นเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การจบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับปริญญาตรี (บางสาขา) ปริญญาโท และปริญญาเอก

3.1 บทคัดย่อวิทยานิพนธ์จาก Dissertation Abstracts International (DAI) และจัดทำโดย University Microfilm

การอ้างอิง (Bower, 1993)

บรรณานุกรม Bower, D. L. (1993). Employee assistant programs supervisory referrals: Characteristics of referring and nonreferring supervisors. **Dissertation Abstracts International**, 54(01), 534B. (University Microfilms No. AAD93-15947)

3.2 บทคัดย่อวิทยานิพนธ์จาก Dissertation Abstracts International (DAI) และจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย

การอ้างอิง (Ross, 1990)

บรรณานุกรม Ross, D. F. (1990). Unconscious transference and mistaken identity: When a witness misidentifies a familiar but innocent person from a lineup (Doctoral dissertation, Cornell University, 1990). **Dissertation Abstracts International**, 49, Z5055.

3.3 วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกที่ไม่ได้จัดพิมพ์จำหน่าย

การอ้างอิง (Wilfley, 1989)

บรรณานุกรม Wilfley, D. E. (1989). Interpersonal analysis of bulimia: **Normal-weight and obese**. Unpublished doctoral dissertation, University of Missouri, Columbia.

3.4 วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่ไม่ได้จัดพิมพ์จำหน่าย

- การอ้างอิง (Almeida, 1990)
- บรรณานุกรม Almeida, D. M. (1990). **Fathers' participation in family work: Consequences for fathers' stress and father-child relations.** Unpublished master's thesis, University of Victoria, Victoria, British Columbia, Canada.

- การอ้างอิง (พรพิมล เกลิมพลาณาภ, 2535)
- บรรณานุกรม พรพิมล เกลิมพลาณาภ. (2535). พฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารและ การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารของบริษัทธุรกิจเอกชนที่มียอดขาย สูงสุดของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

4. การลงรายการบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่ไม่ได้พิมพ์เผยแพร่ หรือจัดพิมพ์

ในจำนวนจำกัด

4.1 ดัชนีสิ่งพิมพ์ที่ไม่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ทั่วไป

- การอ้างอิง (Stinson, Milbrath, Reidbord & Bucci, 1992)
- บรรณานุกรม Stinson, C., Milbrath, C., Reidbord, S., & Bucci, W. (1992). **Thematic segmentation of psychotherapy transcripts for convergent analysis.** Unpublished manuscript.

4.2 ดัชนีสิ่งพิมพ์ของมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่

- การอ้างอิง (Depret & Fiske, 1993)
- บรรณานุกรม Depret, E. F., & Fiske, S. T. (1993). **Perceiving the powerful: Intriguing individuals versus threatening groups.** Unpublished manuscript, University of Massachusetts at Amherst.

4.3 ดัชนีข้อมูลของการทดลองศึกษา ยังไม่มีชื่อเรื่อง

การอ้างอิง

(Bordi & LeDoux, 1993)

บรรณานุกรม

Bordi, F., & LeDoux, J. E. (1993). [Auditory response latencies in rat auditory cortex]. Unpublished raw data.

4.4 สิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์จำนวนจำกัด

การอ้างอิง

(Klometers, 1993)

บรรณานุกรม

Klometers, N. (Ed.). (1993, Spring). *ADAA Reporter*. (Retrieved from the Anxiety Disorders Association of America, 6000 Executive Boulevard, Suite 513, Rockville, MD 20852)

4.5 การอ้างอิงเอกสารชั้นรอง (secondary source) จากวารสาร ให้ระบุนายการของเอกสารชั้นรองในรายการบรรณานุกรม ในการอ้างอิงให้ระบุว่าอ้างอิงจากเอกสารชั้นต้นของใคร

4.5.1 ถ้าให้ความสำคัญของเอกสารเดิมมากกว่า ให้ขึ้นต้นด้วยผู้แต่งและชื่อเรื่องของเอกสารเดิม ใช้คำว่า “อ้างถึงใน” หรือ “กล่าวถึงใน” (“quoted in” หรือ “cited by” หรือ “as cited in”) นำหน้าชื่อผู้แต่งของเอกสารรอง

การอ้างอิง

(สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, 2510, 48 อ้างถึงใน กมลา รุ่งอุทัย, 2531, 23)

บรรณานุกรม

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2510). *หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยฉบับสมบูรณ์และตัวอย่างบัตร*. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช. อ้างถึงใน กมลา รุ่งอุทัย. (2531). *หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ็งโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2)*. ม.ป.ท.

การอ้างอิง

(แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. 2537, 110 อ้างถึงใน วรางคณา อินทรพิณฑุวัฒน์, 2541, 12-17)

บรรณานุกรม

แนวคิดใหม่การประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. (2537). อ้างถึงใน วรางคณา อินทรพิณฑุวัฒน์ (2541, กันยายน-ธันวาคม). บทบาทของบุคลากรสารนิเทศกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. *วารสารสำนักวิทยบริการ*, 3 (3), 12-17.

- การอ้างอิง** (Seidenberg and McClelland's study. (n.d.). as cited in Coltheart, Curtis, Atkins, & Haller, 1993, 589-608)
- บรรณานุกรม** **Seidenberg and McClelland's study.** (n.d.). as cited in Coltheart, M., Curtis, B., Alkins, P., & Haller, M. (1993). Models of reading aloud ; Dual-route and parallel-distributed-Processing Approaches. *Psychological Review*, 100, 589-608.
- 4.5.2 ถ้าให้ความสำคัญของเอกสารรองมากกว่า ให้เริ่มต้นด้วยผู้แต่งและชื่อเรื่องของเอกสารรอง ใช้คำว่า "อ้างจาก" หรือ "กล่าวจาก" ("quoting" หรือ "citing") นำหน้าชื่อผู้แต่งของเอกสารเดิม
- การอ้างอิง** (กมลลา รุ่งอุทัย, 2531, 52 อ้างจาก สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, 2510, 17)
- บรรณานุกรม** กมลลา รุ่งอุทัย. (2531). หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2) : ม.ป.ท. อ้างจาก สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2510). หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์ และตัวอย่างบัตร. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช.
5. การลงรายการบรรณานุกรมการวิจารณ์หนังสือ และอื่น ๆ
- 5.1 การวิจารณ์หนังสือ
- การอ้างอิง** (Baumeister, 1993, 466-457)
- บรรณานุกรม** Baumeister, R. F. (1993). Exposing the self-knowledge myth [Review of the book *The self-knower: A hero under control*]. *Contemporary Psychology*, 38, 466-457.
- 5.2 การวิจารณ์ภาพยนตร์
- การอ้างอิง** (Webb, 1984, 260)
- บรรณานุกรม** Webb, W. B. (1984). Sleep, perchance to recall a dream [Review of the film *Theater of the night: The Science of sleep and dreams*]. *Contemporary Psychology*, 29, 260.

6. โสตทัศนวัสดุและวัสดุย่อส่วน

6.1 ภาพยนตร์

- การอ้างอิง (วิโรจน์ ริจิรานูวัฒน์, 2530)
 บรรณานุกรม วิโรจน์ ริจิรานูวัฒน์ (ผู้สร้าง), และวิรัช ริจิรานูวัฒน์ (ผู้อำนวยการสร้าง). (2530). กรุงเทพฯ เมืองอมร [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: ทวีร์ทอง.

6.2 แผ่นเสียง

- การอ้างอิง (Shocken, 1992)
 บรรณานุกรม Shocken, M. (1992). Over the waterfall. On Arkansas traveler [CD]. New York: Polygram Music.

6.3 แอบบันท์กเสียง

- การอ้างอิง (ยุพดี พยัคฆพันธ์, 2530)
 บรรณานุกรม ยุพดี พยัคฆพันธ์ (ผู้บรรยาย). (2530). ยาสมนไพร (แอบบันท์กเสียง เลขที่ 312). กรุงเทพฯ: องค์การวิทยาศาสตร์การแพทย์.

7. การลงรายการบรรณานุกรมเอกสารในกองจดหมายเหตุแห่งชาติ (ให้ใช้ตามคำแนะนำของกองจดหมายเหตุแห่งชาติ)

7.1 เอกสาร

- การอ้างอิง (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2452-2461)
 บรรณานุกรม จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6 กระทรวงยุติธรรม ร.6 ย.1/1 เรื่องโรงเรียนกฎหมาย (24 กุมภาพันธ์ 2452-1 ตุลาคม 2461)

7.2 เอกสารเขียนเล่ม

- การอ้างอิง (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, จ.ศ. 1229-1230, 10)
 บรรณานุกรม จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารเขียนเล่มกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5 กระทรวงมหาดไทย ร.5 รล.-มท. เล่ม 1 (จ.ศ. 1229-1230)

7.3 ภาพ

- การอ้างอิง (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, ภ.สพ. 19.2.1/9)
 บรรณานุกรม จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. ภาพส่วนบุคคลเจ้าการิละวงศ์ ณ เชียงใหม่
 ภ.สพ. 19.2.1/9 ภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม

7.4 รูปถ่ายทางอากาศ

- การอ้างอิง (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2489)
 บรรณานุกรม จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. รูปถ่ายทางอากาศ ชุด Williams Hunt
 ภ. WH.2/1 รูปบริเวณพระบรมรูปทรงม้า (พ.ศ. 2489)

7.5 แผนที่ แบบแปลน แผนผัง

- การอ้างอิง (กองจดหมายเหตุแห่งชาติ, 2438)
 บรรณานุกรม จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. แผนที่กรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5
 กระทรวงมหาดไทย ผ.ร.5 ม.25 แผนที่แสดงที่พักทหารฝ่ายสยาม
 จับพวกขบถป่าหัง (พ.ศ. 2438)

8. การลงรายการบรรณานุกรมเอกสารโบราณในกองหอสมุดแห่งชาติ (ให้ใช้ตามคำแนะนำของกองหอสมุดแห่งชาติ)

8.1 หนังสือโบราณ

8.1.1 หนังสือโบราณ ที่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ชื่อแบบฉบับและชื่อฉบับ

- การอ้างอิง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.)
 บรรณานุกรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพระธรรมศิริ. (ม.ป.ป.) หอสมุด
 แห่งชาติ. (หนังสือโบราณ 1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจาร.
 ฉบับทอง. ม.ป.ส. เลขที่ 3890/ก/1)

การอ้างอิง	8.1.2 หนังสือโบราณที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่มีชื่อแบบฉบับและชื่อฉบับ (ปัญญาสชาดก. สมุททโมสชาดก, ม.ป.ป.)
บรรณานุกรม	ปัญญาสชาดก. สมุททโมสชาดก. (ม.ป.ป.). หอสมุดแห่งชาติ. (หนังสือโบราณ 1 ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี. เส้นจาร. ฉบับล่องชาด ม.ป.ส. เลขที่ 813/ฉ.1.)
การอ้างอิง	8.2 หนังสือสมุดไทย (ความทรงจำ เรื่องกรุงเก่าเสียแล้ว เจ้าตากมาตั้งเมืองธนบุรี จ.ศ. 1129, 2310)
บรรณานุกรม	ความทรงจำ เรื่องกรุงเก่าเสียแล้ว เจ้าตากมาตั้งเมืองธนบุรี จ.ศ. 1129. (2310). หอสมุดแห่งชาติ (หนังสือสมุดไทยคำ อักษรไทย ภาษาไทย. เส้นขาว. เลขที่ 28. หมวดจดหมายเหตุ ฉบ.)
การอ้างอิง	8.3 กระจายเพลลา (กฎกระทรวงกลาโหมได้แก่พระยานครศรีธรรมราช จ.ศ. 1173, 2354)
บรรณานุกรม	กฎกระทรวงกลาโหมได้แก่พระยานครศรีธรรมราช จ.ศ. 1173. (2354). หอสมุดแห่งชาติ. (กระจายเพลลา. อักษรไทย. ภาษาไทย. เส้นดินสอ. เลขที่ 15. หมวดจดหมายเหตุ กท.ร.2.)
การอ้างอิง	8.4 กระจายฝรั่ง (สำเนาพระบรมราชโองการ จ.ศ. 1138, 2319)
บรรณานุกรม	สำเนาพระบรมราชโองการ จ.ศ. 1138. (2319). หอสมุดแห่งชาติ. (กระจายฝรั่ง. อักษรไทย. ภาษาไทย. เส้นหมึก. เลขที่ 7/ก หมวดจดหมายเหตุ ฉบ.)

8.5 สมุดฝรั่ง

- การอ้างอิง** (สำเนาคำปรึกษาเรื่องตั้งพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ จ.ศ. 1144, 2325)
- บรรณานุกรม** สำเนาคำปรึกษาเรื่องตั้งพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ จ.ศ. 1144. (2325). หอสมุดแห่งชาติ. (สมุดฝรั่ง. อักษรไทย. ภาษาไทย. เส้นหมึก. เลขที่ 1/ข หมวดจดหมายเหตุ กท.ร.1)

9. การลงรายการบรรณานุกรมสารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์

การลงรายการอ้างอิงและบรรณานุกรมจากสารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) มีรูปแบบที่แยกจากกันตามหมวดหมู่และลักษณะจำเพาะ ดังนี้

9.1 การลงรายการบรรณานุกรมสารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์

- การอ้างอิง** หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Online/CD Network)
(Academic American encyclopedia, 1995)
- บรรณานุกรม** Academic American encyclopedia [Online]. (1995). Grolier (producer). Retrieved May 27, 1995, from Dow Jones News Retrieval Service/ENCYC.
- การอ้างอิง** (The agrochemicals handbook, 1994)
- บรรณานุกรม** The agrochemicals handbook. (1994, January). Royal Chemical Society (producer). Retrieved May 16, 1995, from CompuServe Knowledge Index/CHEM3.
- การอ้างอิง** (อรรถศิษฐ์ วงศ์มณีโรจน์, 2542)
- บรรณานุกรม** อรรถศิษฐ์ วงศ์มณีโรจน์. (2542). ประวัติและความเป็นมาของวิชาการความอุดมสมบูรณ์ของดิน ใน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน. ค้นเมื่อ ตุลาคม 25, 2542, จาก <http://158.108.200.11/soil/009421/chap1.htm#era1>.

- การอ้างอิง (วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์, 2542)
 บรรณานุกรม วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ ใน สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเล่ม 11. (2542). ค้นเมื่อ ตุลาคม 25, 2542, จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/book11/chapter1/t11-1-12.htm#sect4>.

9.2 การลงรายการบรรณานุกรมวารสารและหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์
 วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Online/CD Network)

- การอ้างอิง (Kenneth, 1998)
 บรรณานุกรม Kenneth, I. (1998). A Buddhist response to the nature of human rights. **Journal of Buddhist Ethics**, 2, (9 pars.). Retrieved June 15,1998, from <http://www.cac.psu.edu/jbe/twocont.html>.

- การอ้างอิง (Cornsilk, 1994)
 บรรณานุกรม Cornsilk, D. (1994). My family history. *The Cherokee Observer*, 2(7), 2
 Retrieved: Expanded Academic Index E-Mail Even-Zohar, I., & Harshav, B. (1988). **Poetics Today: International Journal for Theory and Analysis of Literature and Communication**, 2(1). Retrieved from mail: HUBANIST@BROWNVM

- การอ้างอิง (ชุม, 2542, ตุลาคม 25)
 บรรณานุกรม ชุม. (25, ตุลาคม 2542). บุญของคนไทย. ไทยรัฐ. ค้นเมื่อ ตุลาคม 25, 2542. จาก <http://www.thairath.co.th>.

9.3 การลงรายการแผ่น ซีดี-รอม ที่ให้บริการในระบบออนไลน์

- การอ้างอิง (Social Science Index, 1995)
 บรรณานุกรม **Social Science Index** [Bibliographic database]. (1983). H. W. Wilson (Producer) Retrieved July 10, 1995, from UMI/Social Science Index.

- การอ้างอิง (Sternberg, 1994)
 บรรณานุกรม Sternberg, M. L. A. (1994). **The American sign language dictionary on CD-ROM** (Windows version). Retrieved May 25, 1995, from HarperCollins.

9.4 การลงรายการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic mail)

- การอ้างอิง (Corliss, 1992)
 บรรณานุกรม Corliss, B. (1992, September 16). News from Seattle [e-mail to X. Li]. Retrieved from e-mail: XLI@UVMVM.UVM.EDU.

- การอ้างอิง (Chumpot Wanichagul, 1998)
 บรรณานุกรม Chumpot Wanichagul. (chumpot@rikc.ac.th). (1998, January 17). **Websis**. E-mail to Stanley Aung (Aung@theinfocentre.com).

9.5 การลงรายการ FTP/Gopher/HTTP/Telnet/USENET/WWW

- การอ้างอิง (TWU women's collection, 1992)
 บรรณานุกรม **TWU women's collection**. (1992, December 22). Retrieved May 15, 1995, from FTP: [una.hh.lib.umich.edu/newstuff/diversify/abouttwu](ftp://una.hh.lib.umich.edu/newstuff/diversify/abouttwu).

9.5.1 FTP

- การอ้างอิง (Barlow, 1992)
 บรรณานุกรม Barlow, P. (1992). **The Joshua tree quakes**. **CORE**, 1(8). Retrieved from FTP: [ftp.eff.org](ftp://ftp.eff.org) Directory: pub/journals File: core1.08

9.5.2 Gopher

การอ้างอิง

(Weintraub, 1994)

บรรณานุกรม

Weintraub, I. (1994). Fighting environmental racism: A selected annotated bibliography. **Electronic Green Journal**, 1(1).

Retrieved from Gopher: Marvel.loc.gov Directory: Global

Electronic Library (by subject)/Natural Science /Environmental

Science/Environmental Science Journals/Electronic Green

Journal/File: Article: by Irwin Weintraub FIGHTING

ENVIRONMENTAL RACISM

9.5.3 Telnet

การอ้างอิง

(Hennequin, 1992)

บรรณานุกรม

Hennequin, W. (1992). **Sonnet to the Bichanese**. **DargonZine**, 5(1).

Retrieved from Telnet: gopher2.tc.umn.edu Directory:

Libraries/newspapers, Magazines, and Newsletters/Literary

Journals/DargonZine/Vol. 5 File: N.01 03-20-92

9.5.4 USENET

การอ้างอิง

(Jankowski, 1995)

บรรณานุกรม

Jankowski, T. (1995, June5). **Eastern Europe is being warned to**

return property to Holocaust victims. Retrieved June 8, 1995,

from USENET: soc.culture.ukrainia.

9.5.5 WWW

การอ้างอิง

(Carranza, 1994)

บรรณานุกรม

Carranza, L. E. (1994). Le Corbusier and the problems of representation. *Journal of Architectural Education*, 48(2). Retrieved from HTTP: <http://www-mitpress.mit.edu/jrnls-catalog/arch-ed-abstracts/File:jac48-2.html>

10. การลงรายการบรรณานุกรมการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และบุคคลทั่วไป มีรูปแบบจำเพาะ ดังนี้

10.1 การสัมภาษณ์

การอ้างอิง

(ดิลก บุญเรืองรอด, 2543, กรกฎาคม 14)

บรรณานุกรม

ดิลก บุญเรืองรอด. (2543, กรกฎาคม 14). อธิการบดี, สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. สัมภาษณ์.

การอ้างอิง

(Page, 1991, March 5)

บรรณานุกรม

Page, O. (1991, March 5). President. Austin Peay State University. Interview.

10.2 บทสัมภาษณ์ตีพิมพ์

การอ้างอิง

(Hanks, 1974, October 7)

บรรณานุกรม

Hanks, N. (1974, October 7). Chairperson, National Endowment of the Arts. Interview. *U.S. News and World Report*, 58-60.

การอ้างอิง

(พิจิตต รัตตกุล, 2543, กรกฎาคม)

บรรณานุกรม

พิจิตต รัตตกุล. (2543, กรกฎาคม). ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์. *ไฮ-คลาส*, 194, 23-30.

- การอ้างอิง (สมศักดิ์ ปริศนานันท์ทกุล, 2543, มกราคม)
 บรรณานุกรม สมศักดิ์ ปริศนานันท์ทกุล. (2543, มกราคม). รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์. วารสารวิชาการ, 3(1), 7-12.

11. จดหมาย

การลงรายการอ้างอิงและบรรณานุกรมจากแหล่งข้อมูลที่มีลักษณะเป็นจดหมายทั้ง
 ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

11.1 จดหมายส่วนตัว

- การอ้างอิง (ชวน หลีกภัย, 2543, มกราคม 16)
 บรรณานุกรม ชวน หลีกภัย (2543, มกราคม 16). จดหมายถึงครู.
- การอ้างอิง (Weathers, 1991, March 5)
 บรรณานุกรม Weathers, W. (1991, March 5). Letter to the author.

11.2 จดหมายตีพิมพ์

- การอ้างอิง (พระยาอนุমানราชชน, 2481, กรกฎาคม 24)
 บรรณานุกรม อนุมานราชชน, พระยา. (2481, กรกฎาคม 24). จดหมายถึงสมใจ.
 จดหมายจากพ่อถึงลูก. โดย พระยาอนุมานราชชน. (2532).
 กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิเสถียร โสภาค-นาคะประทีป.

- การอ้างอิง (Eisenhower, D. 1968, April 20)
 บรรณานุกรม Eisenhower, D. (1968, April 20). Letter to Richard Nixon. **Memoirs of
 Richard Nixon.** By Richard Nixon. (1978). New York: Grosset.

การทำผลงานทางวิชาการทุกประเภทต้องมีการอ้างอิง เพราะเป็นการบอกถึงแหล่งที่มาของข้อมูลหรือข้อความที่นำมาอ้างอิงในเนื้อหา รวมถึงการอ้างอิงประกอบภาพและตาราง ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย โดยที่การอ้างอิงแบบ “เชิงบรรณ” ใช้วิธีการใส่หมายเลขกำกับไว้ที่ท้ายข้อความหรือกำกับตรงส่วนที่เป็น “ที่มา . . .” ของภาพและตาราง แล้วแจ้งรายละเอียดของการอ้างอิงไว้ที่ส่วนล่างของแต่ละหน้า สำหรับการอ้างอิงแบบนามปี “(นาม, ปี, เลขหน้า) หรือ (นาม, ปี)” ซึ่งสามารถแทรกลงในเนื้อหาหรือกำกับที่ภาพและตารางได้โดยไม่ต้องแยกส่วน การอ้างอิงแบบ “นามปี” มีรูปแบบจำเพาะในการลงรายการ “ชื่อผู้แต่ง ปี และเลขหน้า” จากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ขณะที่บรรณานุกรมนั้นถือเป็นการจัดทำบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่นำมาอ้างอิงหรือนำมาศึกษาเพื่อเป็นแนวคิด ซึ่งมีหลักเกณฑ์และรายละเอียดในการลงรายการชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ สถานที่พิมพ์ และสำนักพิมพ์ที่แตกต่างกันไปตามแหล่งที่ได้รับข้อมูล ได้แก่ หนังสือ ตำรา วารสาร จุลสาร บทความ สารานุกรม พจนานุกรม หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย รายงานทางวิชาการ เอกสารการประชุม อบรม และสัมมนา วิทยานิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์ การสัมภาษณ์ ฯลฯ ตลอดจนการจัดเรียงบรรณานุกรมภาษาไทยตามลำดับพหุชนะ สระ วรรณยุกต์ และอาจรวมถึงปีที่พิมพ์ เมื่อจบภาษาไทยจึงเรียงลำดับบรรณานุกรมภาษาอังกฤษตามลำดับพหุชนะด้วยรูปแบบที่หลากหลายเช่นกัน.

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สำนักมาตรฐานการศึกษา. (2544).

คู่มือการเขียนผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ชัยเลิศ ปริสุทธุกุล. (2549). การอ้างอิงและบรรณานุกรม ใน เอกสารประกอบการสอนรายวิชา
สารนิเทศและเทคโนโลยีสารนิเทศเพื่อการเรียนรู้. นครปฐม: โปรแกรมวิชาบรรณารักษ
ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม.

ธิดา โพธิพุกกณะ. (2519). บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น : วิธีใช้หนังสือและห้องสมุด. ปัตตานี:
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ, วิเชียร มั่นแหล่, งามเพ็ญ ยาวงษ์ และพัชรินทร์ แซ่เจียง, (2551). สารนิเทศ
เพื่อการศึกษาค้นคว้า. นครศรีธรรมราช: หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ
ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

อุทัย ทุดิยะโพธิ. (2541). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารนิเทศ ใน การพัฒนา
ทรัพยากรสารนิเทศ หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 5). (หน้า 1-75). กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.